

Poplatky z rozsudků viz Poplatky soudní.

Poprava viz Tresty.

Porady učitelské. (Školy obecné.)

Porady učitelské mají za účel přispívati ku stálému vzdělávání učitelstva. Zákony o školách národních rozeznávají trojí druh porad učitelských a to: porady učitelské (porady školní) v užším slova smyslu, které obmezují se toliko na určitou školu, pokud se týká, na její učitelské síly, okresní porady, které odnášejí se k učitelstvu celého okresu školního a porady zemské, které zabírají učitelstvo celé země korunní.

I. Učitelské neboli školní porady mají všeobecně za účel pojednávat o zásadách vyučování, o kázni a zařízení školním, o stavu vyučování, o mravném chování a prospěchu dítek a docíliti při jich postupu oné shody a pospolitosti, jaké potřebí jest pro každou školu. Na školách, kde je více sil učitelských, svolává obyčejně správce (ředitel) jich porady učitelské pravidelně každého měsíce v hodinu ustanovenou mimo dobu vyučování. Mimořádnou poradu učitelskou svolává ředitel školy potud, pokud a jak často za nutné shledává, nebo navrhují-li to dva členové sboru učitelského. Členy porad učitelských jsou všichni učitelové, podučitelé a vedlejší učitelové (výpomocní učitelové) určité školy; tito mají rozhodující hlas ve všech případech, kde jde speciálně o jich předmět učební nebo o jich žáky, jinak přísluší jim toliko hlas poradní. Předsedou porady jest správce školy, je-li zaneprázdněn, učitel jím určený. Nebyl-li jím nikdo určen, předsedá poradě učitel službou nejstarší. Každý člen sboru učitelského jest zavázán dopodrobna šetřiti usnesení, která učinila porada v oboru své působnosti (§ 37, 38, 39 a 40 řádu škol. a vyuč. pro školy obecné).

II. Okresní porady učitelské.

Úkolem jich jest docíliti jednotejné vnitřní organizace školství v okrese, raditi se o prostředcích ku povznesení školství národního, vznášeti příslušné návrhy k okresnímu úřadu školnímu a podávati jemu dobrovzdání své v otázkách, jim v záležitostech školských předložených. V každém okrese školním odbývá se pravidelně jednou do roka takováto učitelská porada. K postupnému vzdělávání učitelstva pořádají se pak na okresních poradách zvláště přednášky vědeckého a paedagogického směru, předvádí se prakticky způsob vyučování v určitých učebních předmětech a vystavují se učební prostředky. Pravidelné porady okresní svolávají okresní školní úřady, které stanoví místo, dobu a trvání hromady. Okresní porada učitelská nesmí trvati déle 3 dnů. Okresní školní úřad má právo uspořádati mimořádné porady učitelské ve případě nepopíratelné nutnosti; k tomu musí však vymoci si dříve schválení zemského úřadu školního tehdy, když náklady porad učitelských nehradí se z okresní pokladny školní. Členy okresních porad učitelských, pokud jsou povinni dostaviti se k okresní poradě učitelské, jsou všichni ředitelé, nadučitelové, učitelové, světské učitelky, podučitelové a podučitelky veřejných škol národních a měšťanských, kteří mají vysvědčení způsobilosti učitelské, definitivně ustanovení učitelové náboženství při školách obecných a měšťanských, konečně ředitelé, hlavní učitelové a učitelové na cvičných školách ústavů učitelských v okrese. Předsedou a ředitelem okresní porady učitelské jest dotýčný okresní školní dozorce (inspektor). Okresní porada školní volí ve smyslu stávajících předpisů ze členů svých zástupce učitelstva v okresním úřadu školním, komisi spra-

vující okresní knihovnu učitelskou a delegáty do porady zemské (§ 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10 nař. ze dne 8. května 1872 č. 40 ř. z.).

III. Zemské porady učitelské.

Úkolem zemské porady učitelské jest podávati zemskému úřadu školnímu dobrozdání v otázkách jí předložených, raditi se o prostředcích ku povznesení školství obecného, dále o záležitostech týkajících se povinností, práv a poměrů učitelstva, konečně má právo podávati i samostatné návrhy. Co do prostředků ku povznesení školství má zemská porada tentýž obor působnosti pro celou zemi, jaký přísluší okresní poradě učitelské ohledně jednotlivého okresu. V každé zemi koná se pravidelně po třech letech zemská porada učitelská. V případě nepopíratelné nutnosti nebo vhodnosti má zemský úřad školní právo naříditi odbyvání porady ve dvou oddělených hromadách. S každou zemskou poradou učitelskou spojití jest dle možnosti výstavu učebních prostředků. Zemskou poradou učitelskou svolává zemský úřad školní; porada ta odbyvá se o prázdninách podzimních, z pravidla v sídle zemského úřadu školního a nesmí trvati déle 5 dnů. Zemská školní rada má právo svolati i mimořádné hromady. Členové zemského výboru a zemského úřadu školního jsou čestnými hosty zemských porad učitelských. Předsedovi přísluší právo pozvati do porady znalce s poradným hlasem. Zemské porady učitelské jsou zpravidla veřejny. Veřejnost jich může býti vyloučena nebo omezena jen z důvodů zvláštních. Předsedou a ředitelem zemské porady učitelské jest zemský školní dozorce (inspektor) pro školy obecné a tam, kde jest více školních inspektorů pro školy obecné, předsedá dozorce k tomu povolany zemským úřadem školním. Zemská porada učitelská volí z členů svých výbor, kterému přikázány jsou ku předchozí úradě veškery záležitosti, o kterých se projednávati má (§§ 11, 12, 13, 14, 15, 16 a 19 cit. nař.).

Porážky (jatký).

I. Podstata a význam.

Tato zařízení mají v ohledu policie zdravotní vynikající význam a vyžadují zajisté nejprísnejší kontroly; jsouť porážky určeny netoliko ku porážení dobytka, nýbrž i k jeho rozsekání, ku vyvrhování a čistění střev a k ukládání masa, kostí a jiných odpadků, jakož i ku spracování krve. Proto jsou porážky též dle § 27 ad 39 řádu živn. zařaděny mezi ony závody, které vázány jsou řízením ediktalním a tudíž i předchozím svolením úřadu živnostenského. § 35 živn. řádu má další nařízení, že vyhraženo jest úřadům zemským, aby k návrhu obecního zastupitelstva zapověděly další užívání stávajících porážek a zakládání nových porážek soukromých v těch místech, kde zřízeny jsou již dosti rozsáhlé veřejné porážky nákladem obce a spolků.

II. Nucené užívání jatek veřejných.

Z § 35 živn. ř. plyne, že omeziti sluší co nejvíce posud stávající soukromé porážky a po příp. že zapověděti jest zřizování nových. Toto zákonné ustanovení zakládá se na osvědčených zkušenostech, že soukromé porážky chovají nemalé nebezpečí pro veřejné zdravotnictví, jelikož úřední kontrola co do soukromých porážek nedala se nikterak prováděti v té míře a s tím výsledkem, jako tomu jest při veřejných porážkách. Ukázalo se, že v soukromých porážkách zhusta porážena byla zvířata nemocná, že zkažené maso bylo dáno do obchodu nebo spracováno špatné zboží. Zavedly proto v novější době mnohé státy zvláštní nucené užívání jatek veřejných,